

June 30

Duck Duck Goose

Spot the one in these lists which is the "different one":

1. א"ר יוחנן הרי שלחן והרי בשר והרי סכין ואין לנו לאכול (קידושין מו.)
 ר' חגי בשם ר' שמואל בר נחמן הראשונים חרשו וזרעו ניכשו כיסחו עדרו קצרו עמרו דשו זרו בדרו טחנו
 הרקידו לשו קיטפו ואפו ואנו אין לנו מה לאכול
 (שקלים יג.)
 אמר רבי אבותינו אמרו נשינו טובה אנו אפילו בעינינו לא ראינו (נדרים נ:)
2. קירי קירי וכו.
 קירי קירי וכו.
 קירי קירי וכו.
 קירי בירי
 (חולין קלט:)
 רישא דרישך (שבת נה.)
3. רבה דרבך (בב"ב כב.)
 תלמיד תלמידך (סוטה כז:)
4. אייתנהו מיא דאייתי מבי בליעי וכו. מלו ושדו ביה קמאי קמאי ובלע להו עד דשמיט כתפייהו ובלו להו
 ואזול (בכורות ט.)
 אמר ר' יוחנן אבר קטן יש לו לאדם מרעיבו שבע משביעו רעב (סוכה נב:)
 עשרה דברים שאל אלכסנדרוס מוקדון את זקני הנגב וכו. כי שקיל ואתי יתיב אההוא מעיינא קא אכיל
 נהמא הוו בידיה גולדנא דמילחא בהדי דמחורי להו נפל בהו רוחא אמר שמע מינה האי עינא מגן עדן אתי
 איכא דאמרי שקל מהנהו מיא טרא באפיה איכא דאמרי אידלי כוליה עד דמטא לפתחא דגן עדן רמא קלא
 פתחו לי בבא אמרו ליה זה השער לד' וגו. אמר להון אנא נמי מלכא אנא מיחשב חשיבנא הבו לי מידי יהבו
 ליה גולגתא חדא אתייה תקליה לכוליה דהבא וכספא ידיה בהדיה לא הוה מתקליה אמר להון לרבנן מאי
 האי אמרי גולגתא דעינא דבישרא ודמא דלא קא שבע אמר להו ממאי דהכי הוא שקול קלילי עפרא וכסייה
 לאלתר תקל דכתיב שאול ואבדון לא תשבענה וגו. (תמיד לב:)
 אלעזר איש בירתא כד הוו חזו ליה גבאי צדקה הוו טשו מיניה דכל מאי דהוה גביה יהיב להו יומא חד הוה
 סליק לשוקא למיזבן נדוניא לברתיה חזיוהו גבאי צדקה טשו מיניה אזל ורהט בתרייהו אמר להו אשבעתיכו
 במאי עסקיתו אמרו ליה ביתום ויתומה אמר להן העבודה שהן קודמין לבתי שקל כל דהוה בהדיה ויהב להו
 פש ליה חד זוזא זבן ליה חיטי ואסיק שדייה באכלבא אתאי דביתהו אמרה לה לברתיה מאי אייתי אבוך
 אמרה לה כל מה דאייתי באכלבא שדיתיה אתאי למיפתח בבא דאכלבא חזת אכלבא דמליא חיטי וקא

דף יומי DAF INSIGHTS

נפקא בצינורא דדשא ולא מיפתח בבא מחיטי אזלא ברתיה לבי מדרשא אמרה לו בא וראה מה עשה לך אוהבך אמר לה העבודה הרי הן הקדש עליך ואין לך בהן אלא כאחד מעניי ישראל (תענית כד).

The story in תענית is very powerful.

You could see how poverty was something the אמוראים struggled with.

רבי יונתן אומר כל המקיים את התורה מעני סופו לקימה מעשר וכל המבטל את התורה מעשר סופו לבטלה מעני (פרקי אבות פרק ד' משנה יא')

Look at the poverty that these אמוראים endured.

תנו רבנן עני ועשיר ורשע באין לדין לעני אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה אם אומר עני הייתי וטרוד במזונותי אומרים לו כלום עני היית יותר מהלל אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפעיך חציו היה נותן לשומר בית המדרש וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו פעם אחת לא מצא להשתכר ולא הניחו שומר בית המדרש להכנס עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע דברי אלקים חיים מפי שמעיה ואבטליון אמרו אותו היום ערב שבת היה ותקופת טבת היתה וירד עליו שלג מן השמים כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון אבטליון אחי בכל יום הבית מאיר והיום אפל שמא יום המעונן הוא הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג פרקוהו והרחיצוהו וסיכוהו והושיבוהו כנגד המדורה אמרו ראוי זה לחלל עליו את השבת (יומא לה:)

אמר ר' יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניוון בשביל חנינא בני וחנינא בני דיו בקב כרובים מערב שבת לערב שבת הוה רגילא דביתיה למיחמא תנורא כל מעלי דשבתא ושדייא אקטרתא משום כיסופא הוה לה הך שיבכתא בישתא אמרה מכדי ידענא דלית להו ולא מידי מאי כולי האי אזלא וטרפא אבבא איכספא ועיילא לאינדרונא איתעביד לה ניסא דחזיא לתנורא מלא לחמא ואגנא מלא לישא אמרה לה פלניתא פלניתא אייתי מסא דקא חריך לחמין אמרה לה אף אנא להכי עיילי תנא אף היא להביא מרדה נכנסה מפני שמלומדת בנסים (תענית כה).

אמר ר' גמליאל הואיל והכי הוה איזיל ואיפייסיה לר' יהושע כי מטא לביתיה חזינהו לאשיתא דביתיה דמשחרן א"ל מכותלי ביתך אתה ניכר שפחמי אתה א"ל אוי לו לדור שאתה פרנסו שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים במה הם מתפרנסין ובמה הם נזונים (ברכות כח).

דביתהו דר' יהודה נפקת נקטת עמרא עבדה גלימא דהוטבי כד נפקת לשוקא מיכתיא ביה וכד נפיק ר' יהודה לצלויי הוה מיכסי ומצלי וכד מיכסי ביה הוה מברך ברוך שעטני מעיל זימנא חדא גזר ר' שמעון בן גמליאל תעניתא ר' יהודה לא אתא לבי תעניתא אמרין ליה לא אית ליה כסויא שדר ליה גלימא ולא קביל דלי ציפתא ואמר ליה לשלוחא חזי מאי איכא מיהו לא ניחא לי דאיתנהי בהדין עלמא (נדרים מט:ג).

אילפא ור' יוחנן הוו גרסי באורייתא דחיקא להו מילתא טובא

They were very poor ; “טובא”.

אמרי ניקום וניזיל וניעבד עיסקא ונקיים בנפשין אפס כי לא יהיה בך אביון אזלו אותבי תותי גורא רעיעא הוו קא כרכי ריפתא אתו תרי מלאכי השרת שמעיה ר' יוחנן דאמר חד לחבריה נישדי עליהו האי גודא ונקטלינהו שמניחין חיי עולם הבא ועוסקין בחיי שעה אמר ליה איך שבקינהו דאיכא בהו חד דקיימא ליה שעתא רבי יוחנן שמע אילפא לא שמע אמר ליה ר' יוחנן לאילפא שמע מר מידי אמר ליה לא אמר מדשמעי אנא ואילפא לא שמע ש"מ לדידי קיימא לי שעתא אמר ליה ר' יוחנן איהדר ואוקי בנפשאי כי לא

דף יומי DAF INSIGHTS ומסע דאף

יחדל אביון מקרב הארץ ר' יוחנן הדר אילפא לא הדר עד דאתא אילפא מליך ר' יוחנן אמרו לו אי אתיב מר וגריס לא הוה מליך מר (תענית כא.)
 ריש לקיש זבין נפשיה ללודאי וכו'. יתיב קאכיל ושתי אמרה ליה ברתיה לא בעית מידי למיזגי עליה אמר לה בתי כריסי כרי כי נח נפשיה שבק קבא דמוריקא קרא אנפשיה ועזבו לאחרים חילם (גיטין מז.)
 רבי אלעזר בן פדת דחיקא ליה מילתא טובא עבד מילתא ולא הוה ליה מידי למיטעם שקל ברא דתומא ושדייה בפומיה חלש לביה וגים אזול רבנן לשיולי ביה חזיוהו דקא בכי וחייר ונפק צוציתא דנורא מאפותיה כי אתער אמרו ליה מאי טעמא קא בכית וחיכת אמר להו דהוה יתיב עמי הקב"ה ואמרי ליה עד מתי אצטער בהאי עלמא ואמר לי אלעזר בני נחא לך דאפכיה לעלמא מרישא אפשר דמתילת בשעתא דמזוני אמרי לקמיה כולי האי ואפשר אמרי ליה דחיי טפי או דחיינא אמר לי דחייט אמרי לקמיה אם כן לא בעינא אמר לי בהאי אגרא דאמרת לא בעינא יהיבנא לך לעלמא דאתי תליסרי נהרוותא דמשחא אפרסמון דכיינ כפרת ודיגלת דמענגת בהו אמרי לקמיה האי ותו לא אמר לי ולחברך מאי יהיבנא אמרי ליה ואנא מגברא דלית ליה בעינא מחיין באסקוטלא אפותאי ואמר לי אלעזר ברי גירי בך גירי (תענית כה.)

They were poor. They were in situations of טובא מילתא ליה דחיקא.

They kept learning.

Keep learning.

Don't stop learning.

Your learning is so dear to Hashem.

גירי בך גירי

:

רבי עקיבא : Vort חיזוק A

לכדתניא שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים אם שותין שניהם מתים ואם שותה אחד מהן מגיע לשוב דרש בן פטורא מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד מהם במיתתו של חברו עד שבא ר' עקיבא ולימד וחי אחיך עמך חייך קודמים לחיי חבריך (בבא מציעא סב.)
 רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חברך כמורא רבך (פרקי אבות פרק ד משנה טו)

תנו רבנן מעשה ברבי עקיבא שהיה חבוש בבית האסורין והיה ר' יהושע הגרסי משרתו בכל יום ויום היו מכניסין לו מים במדה יום אחד מצאו שומר בית האסורין אמר לו היום מימך מרובין שמא לחתור בית האסורין אתה צריך שפך חציין ונתן לו חציין כשבא אצל ר' עקיבא אמר לו יהושע אין אתה יודע שזקן אני וחיי תלויין בחייך סח לו כל אותו המאורע אמר לו תן לי מים שאטול ידי אמר לו לשתות אין מגיעין ליטול ידיך מגיעין אמר לו מה אעשה שחייבים עליהן מיתה מוטב אמות מיתת עצמי ולא אעבור על דעת חברי אמרו לא טעם כלום עד שהביא לו מים ונטל ידיו כששמעו חכמים בדבר אמרו מה בוקנותו כך בילדותו על אחת כמה וכמה ומה בבית האסורין כך שלא בבית האסורין על אחת כמה וכמה (עירובין כא.)

The same who wouldn't go against ר' עקיבא **who held** ר' עקיבא **is the same** חייך קודמין **who wouldn't go against** דעת חבריו **The strength of will to stand steadfast to his reverence which he** **had towards his friends.**

דף יומי INSIGHTS ומסע דאף

ר' עקיבא הוה מיתדן קומי טורנוסטרופות הרשע אתת ענתה דקרית שמע שרי קרי וגחך אמר ליה סבא סבא או חרש את או מבעט בייסורין את אמר ליה תיפח רוחיה דההוא גברא לא חרש אנא ולא מבעט בייסורין אנא אלא כל ימי הייתי קורא את הפסוק הזה ולאהבת את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך רחמתיה בכל לבי ורחמתיה בכל ממוני ובכל נפשי לא הוות בדיקה לי וכדון דמסת לי בכל נפשי ואתת ענתה דקרית שמע ולא אפלגית עליה בגין כן אנא קרי שמע וגחך (ירושלמי סוטה כח).

A quick historical note on poverty in the times of the תנאים ואמוראים, maybe there was a difference between בבל and ארץ ישראל in that ארץ ישראל was not as wealthy as בבל.

אמר רב עתירה בבל דחצדא בלא מיטרא אמר אביי נקיטין טובעני ולא יובשני (תענית י'). ואמר ר' נתן בר אבא אמר רב עתירי בבל יורדי גיהנם הם כי הא דשבתאי בר מרינוס אקלע לבבל בעא מינייהו עסקא ולא יהבו ליה מזוני מין נמי לא זינוהו אמר הגי מערב רב קאתו דכתיב ונתן לך רחמים ורחמך כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו (ביצה לב:)

On the other hand, maybe not.

כהדא אילין דר' נחמיה אשאלון לציבוריין פריטין אתא עובדא קומי רבנן אמרין ליה לית ציבור כולי עתיר לית ציבור כולי מיעני (ירושלמי גיטין טז:)

On the other hand, maybe there in fact was a difference in that בבל was not as wealthy as ארץ ישראל:

י' קבים עניות ירדו לעולם תשעה נטלה בבל ואחד כל העולם כולו (קידושין מט:)

שלום